

KOHDUN LIMAKALVON HISTOLOGISEN MATERIAALIN TUTKIMUS Ts-PADEndo, 6389

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikkaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Kohdun runko-osan limakalvon kudoksenäytteet, kuten limakalvomateriaali (imunäyte, kaave, biopsia), polyyypit, residuamateriaali sekä mahdolliset mukana tulleet myometriumlástut (myometriumin höyläysmateriaali, jossa on myometriumia ja endometriumia).
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine ja anamneesitietoineen (kuukautiskierron pituus, käytetyt hormonihoidot, kliiniset oireet), jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Kliininen työdiagnoosi on hyvä mainita. Aina on ilmoitettava, mitä kudosta on lähetetty näytteeksi. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudoksenäyte, 10% formaliiini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Näyte:** Poistettu kudospateriaali otetaan kokonaisuudessaan tutkittavaksi ja se asetetaan fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti. Näyteastian on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.
- Menetelmä:** Laboratoriohoitaja käynnistää koko kudospateriaalin prosessoitavaksi. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudostenleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla.
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatomisen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Tulkinnassa otetaan kantaa mm. näytteen mahdollisiin histologisiin muutoksiin, muutosten pahanlaatuisuuteen, tulehduksellisiin tai degeneratiivisiin prosesseihin näytteen antamissa rajoissa. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan. Osa tutkimuksen lausunnoista voidaan tehdä alihankintalaboratoriossa.

- Virhelähteet:** Tulkinnan luotettavuutta heikentää kudosmateriaalin niukkuus, huono edustavuus ja mahdolliset morfologiset artefaktit (puristuminen, venyntyminen). Pahanlaatuisten kasvainten invaasioasteeseen kannanotto voi jäädä epävarmaksi. Luotettavan tulkinnan edellytyksenä on hyvä lähete ja edustava, oikealla tavalla käsitelty ja lähetetty näyte.
- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 14.1.2022
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 14.1.2022